

УДК
006.063.061.ЄС

СЛІЗКОВ А. М., ЮРКО К. П.
Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНИ

***Мета.** Проаналізувати та визначити відмінності систем стандартів у сфері експертних досліджень в країнах ЄС та Україні.*

***Ключові слова:** системи стандартів, методи, управління якістю, оцінка якості, експертні дослідження*

***Постановка завдання.** Оптимізація національної нормативної бази України є однією з найважливіших передумов розвитку сфери сучасних експертних досліджень, саме тому гармонізація вітчизняних стандартів відповідно до міжнародних є актуальним питанням.*

***Методи досліджень.** Застосовувалися аналітичні методи.*

***Результати досліджень.** Системи стандартів Європейського Союзу визначають фундаментальні вимоги та критерії оцінювання продукції, вони забезпечують відповідність товарів і послуг їх призначенню, встановлюють рівень їх безпечності. Ці вимоги є одними з найбільш високих у світі [1]. Особливої ваги набуває діяльність міжнародних організацій стандартизації, результатом якої є міжнародні стандарти, що встановлюють єдині вимоги до продукції.*

До нормативних документів, що діють в Україні у сфері сучасних експертних досліджень, належать такі: стандарти на терміни і визначення; номенклатуру показників якості, нормативи показників якості; методи оцінки властивостей; технічні вимоги; правила приймання; порядок відбору проб; оцінка сортності; правила маркування та пакування, зберігання та транспортування та ін.

У наш час, зважаючи на ринкову економіку, перевага на боці стандартів з менеджменту якості, оскільки вони направляють усі підрозділи підприємств саме на якість із кінцевою ціллю задоволення потреб споживачів та їх права на безпеку товарів [2].

Для прикладу розглянемо систему міжнародних стандартів, які встановлюють вимоги до менеджменту якості продукції - серію стандартів ISO 9000 - ISO 9004. ISO 8402 містить словник основних термінів за якістю.

У свою чергу ISO 9000 встановлює керівні вказівки з вибору та застосування стандартів цієї серії. Провівши огляд міжнародних стандартів ISO 9001, ISO 9002, ISO 9003, пересвідчуємося, що дані нормативні документи вказують на моделі системи та встановлюють вимоги щодо забезпечення якості на всіх стадіях життєвого циклу товару. Розглянувши міжнародний стандарт ISO 9004, робимо висновок, що він характеризує основні елементи, які забезпечують впровадження системи загального менеджменту якості продукції; містить рекомендації із загального управління якістю та елементами системи якості [3]. Побудова системи якості згідно стандартів ISO 9000 є практично обґрунтованою й вигідною. На сьогодні в нашій країні також діє система стандартів з менеджменту якості продукції, гармонізованих відповідно до європейських.

Теоретично системи стандартів у сфері експертних досліджень України базуються на принципах стандартизації країн ЄС, що полягають у використанні новітніх здобутків науки, техніки та практичного досвіду. Відмінна ознака у підходах до стандартизації полягає в тому, що в нашій країні вагоме значення й досі надається технічному регулюванню, у той час, як у країнах ЄС більша увага приділяється забезпеченню та гарантії якості. В Україні більшість експертних установ не мають необхідного устаткування для оцінки якості та безпечності товарів за стандартами Європейського Союзу. До того ж національна нормативна база стандартизації України у сфері експертних досліджень потребує ефективнішої уніфікації та оптимізації, повної гармонізації з міжнародними стандартами.

Висновок. Проаналізовано досвід європейських країн щодо контролю за якістю продукції в експертних дослідженнях. Визначено, що одним з механізмів підвищення конкурентоспроможності продукції є гармонізація вітчизняних стандартів якості з європейськими.

Література

1. Бояр А. О. Система технічних норм і стандартів ЄС в контексті європейської інтеграції України // Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. 2008. – № 6. – С.159-168.
2. Малюта Л.Я. Забезпечення якості продукції – необхідна умова підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції в сучасному ринковому просторі // – 2008. – № 9. – С. 11–14.
3. В. М. Матвієнко, О. Ю. Ковтун. Міжнародна організація зі стандартизації // Українська дипломатична енциклопедія. - К.:Знання України, 2004. – 812с.